

Dancs Szabolcs – Radó Rita

EODOPEN: nemzetközi projekt a jogtisztázás támogatására

A cikkben ismertetett projekt története 2008-ra, az E-books on Demand (EoD)¹ kezdeményezés indulására nyúlik vissza. Az EoD 2019-ben lépett a második fázisba az E-books on Demand – Network „EODOPEN” projekt elindulásával, amelynek keretében Európa tizenöt könyvtára egy közös adatbázis és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások építésén, a könyvek digitalizálásán és széles körű elérhetővé tételén dolgozik. A nemzetközi partnerség egyik tagja az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK), amelynek legfontosabb feladata az általa vezetett munkacsoporton (WG6) belül egy olyan jogtisztázási dokumentációs eszköz tervezése és fejlesztése, amely egyszerre illeszkedik a nemzeti könyvtár saját rendszereihez és veszi figyelembe a partnerintézmények támasztotta interoperabilitási követelményeket.

Tárgyszavak: elektronikus dokumentum; digitális jelfeldolgozás; kulturális szolgáltatás; könyvtár; szerzői jog

1. Előzmények: az EoD projekt

Az E-books on Demand kezdeményezés 2008-ban kezdődött, európai uniós támogatással. A projekt lényege, hogy amennyiben a benne résztvevő könyvtárak állományából bárkinek szüksége van egy könyvre, akkor annak másolatát meg tudja rendelni, és digitalizálás után – a szolgáltatási díj rendezését követően – a dokumentumot elektronikus formában a rendelkezésére bocsátják. Az eredmény az egyéni olvasói igény teljesítésén túl egy olyan folyamatosan bővülő, nemzetközi adatbázis létrejöttét segíti elő, amelyben a felhasználók jogtisztázott módon férnek hozzá a könyvtárak állományához digitális formában. Akár azt is mondhatnánk, hogy a kiépített modell öfenntartó és egyben önfejlesztő módon működik, hiszen minél több igény érkezik a könyvtárakhoz, annál nagyobb lesz a digitalizált állomány, és annál szélesebb körű digitális dokumentumszolgáltatási-portfólióval rendelkeznek a résztvevő könyvtárak.

Az évek során számtalan projekt esetében és több igen hasznos kezdeményezésnél tapasztalhattuk azt, hogy a szigorúan vett projektidőszak után

nagyon kevesen gondoskodnak a projekt fenntartásáról. Sokszor sajnos igen csekély energiát fektetünk abba, hogy az elért eredményeket szinten tartjuk, vagy esetleg továbbfejlesszük. Így számtalan esetben lehetünk tanúi annak, hogy ezek a teljesítmények elvesznek, vagy nem tudnak olyan módon hasznosulni, ahogy az az eredeti elképzelésekben kirajzolódott, illetve ahogy meglátásunk szerint hivatott lenne.

Az Ebooks-On-Demand esetében szerencsére nem így alakult. Az osztrák projektvezető, az Innsbrucki Egyetem, továbbra is gondoskodott a projekt során kifejlesztett szoftver üzemeltetéséről és megújításáról. Talán mindennek köszönhető az is, hogy továbbra is megmaradt a korábbi EoD projekt részt-

¹ A projektről bővebben: Szalóki G.: Az „E-könyvek igény szerint” (EOD) szolgáltatás használói szemmel. = TMT, 55. köt. 10. sz. 2008. p. 461–469.

veőinek lelkes csapata, és a tizenegy országból származó tizenöt könyvtár által létrehozott rendszer hatékonyan működik, és képes volt a megújulásra és tovább fejlődésre.

A résztvevő könyvtárak szerették volna az elért eredményeket továbbfejleszteni: bővíteni az elérhető tartalmak körét, és olyan felületet létrehozni, ahol a hátrányos helyzetű olvasókhoz is könnyen el lehet juttatni azokat. Mindehhez természetesen elengedhetetlen a digitalizált dokumentumok jogtisztázása, ezért a projekt újabb céljaként fogalmazódott meg egy olyan szoftver fejlesztése, amely hatékony támogatást ad a jogkezelésre.

2. Az EODOPEN projekt

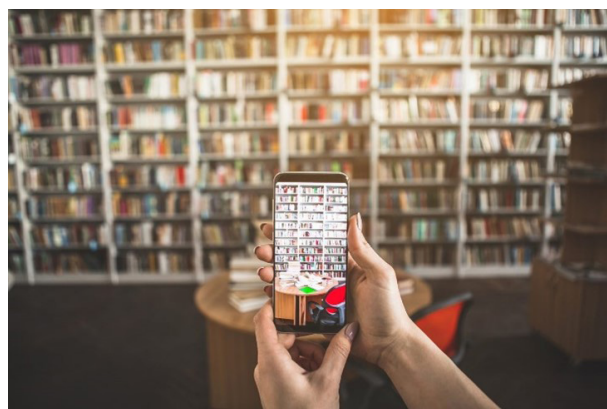
Az újabb célkitűzések megvalósítása érdekében indult 2019-ben az E-books on Demand második fázisa: az **E-books on Demand – Network „EODOpen”** elnevezésű projekt. Az EODOPEN projekt futamideje 4 év. A projekt keretében Európa tizenöt könyvtára egy közös adatbázis és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások építésén, a könyvek digitalizálásán és széles körűen elérhetővé tételén dolgozik. A nemzetközi partnerség egyik tagja az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK).

A projekt jelenleg a definíciós szakaszban tart. Követelményjegyzékeket készítünk, specifikációkat és folyamatábrákat gyártunk, hogy megkönnyítsük a döntéshozatalt a jogkezelést támogató eszközzel kapcsolatban. Felméréseket végzünk az alkalmazott jó gyakorlatokról és módszerekről (például a vak és látássérült felhasználók esetében szükséges technikai támogatás meghatározása érdekében), illetve arról döntünk, hogy milyen könyveket, kiadványokat válogassunk ki digitalizálásra. A végeredmény egy nyílt forráskódú könyvtári modul-együttes lesz. Ennek alapja egy egyszerű struktúra, akár egy felhőalapú szolgáltatás, ami a csatlakozó országok mindegyikében elérhető, de természetesen a hálózat tovább is bővíthet.

„Az EODOPEN várhatóan közvetlenül több mint 1 millió embert fog megcélolni Európában. 11 országból több mint 40 fős csapatunk van, így ez mindannyiunk számára egy közös 4 éves kihí-

vás lesz. De az eredmény, 15 000 digitalizált anyag, amely mindenki számára elérhető lesz, mindenképpen motiváló.” – ismertette az ambiciózus terveket *Silvia Gstrein* projektvezető, – az Innsbrucki Egyetem Digitális Szolgáltatások Tanszékének vezetője a projekt 2019 novemberében tartott nyitóülésén a Lengyelországi Toruńban.

Az EODOPEN tervei szerint a helyi és regionális közösségekkel együttműködve választja ki a digitalizálásra szánt dokumentumokat. A projekt célja a digitalizált anyagok különböző formátumokban való biztosítása, hogy azok mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. A további célok között szerepel a könyvtári és más kulturális örökségvédelmi intézményeknek való segítségnyújtás a szerzői jogok megfelelő tisztázásának tekintetében. A digitalizált tételek a széles európai közönség számára elérhetővé válnak a projekt résztvevőinek digitális könyvtáraiban, valamint a projekt során kialakított közös portálon, a projekt eredményeként biztosítva a transznacionális forgalmat és a kulturális művekhez való hozzáférést.

Mindez a grandiózus terv nem jöhetne létre egy nagyon szigorúan szervezett projektszervezet nélkül, ahol 7 munkacsoport (Working group – WG) közösen látja el az átgondolt és logikusan egymásra épülő feladatokat.

2.1. Az EODOPEN projekt szervezeti felépítése

A projektszervezeten belül a feladatok négy nagy területre oszthatók. A négy nagyobb terület feladataiért egy vagy több munkacsoport felelős.

1. A *projektmenedzsmenttel* kapcsolatos feladatok az első ilyen terület, amelyet az első munkacsoport lát el a „**WG 1 Project and consortium management**”, amelynek feladatai közé tartozik:

- a kapcsolattartás a projektpartnerekkel és az EACEA² (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) irodával;
- a költségvetés és a munkaprogram előrehaladásának figyelemmel kísérése; ennek megkönnyítése érdekében;
- féléves projekt- és munkacsoportülések szervezése és lebonyolítása; – az itt elhangzott eredmények alapján;
- jelentések készítése a támogatási szerződés feltételei szerint.

2. A kommunikáció és terjesztés a második nagyobb terület, amelyet a „**WG 2 Audience development, communication and dissemination**” lát el. Feladatai:

- a kommunikációs - és a közönségfejlesztési terv frissítése és értékelése;
- párbeszéd a digitalizálandó anyag kiválasztásáról;
- a digitalizált tartalmak és a projekt eredményeinek népszerűsítése;
- a bevált gyakorlatok terjesztése a jogok kezelése terén.

3. A *minőségértékelés és minőségellenőrzés* minden projekt szerves része. AZ EODOPEN projektben ez a „**WG 3 Evaluation and quality assurance**” feladata. A minőségbiztosítás a projekt minden fázisában jelen van. A munkacsoport dedikált feladata:

- az értékelési terv véglegesítése; illetve a projekt zárásakor
- az értékelés elvégzése az értékelési terv alapján.

4. A negyedik terület a projekt szakmai tartalmának tevékeny megvalósítása (kulturális tevé-

kenységek, kiadványok, tanulmányok, kutatás stb.). Feladatait négy munkacsoport közösen látja el:

„WG 4 Delivery formats of digitised material for special needs”

- iránymutatások és ajánlások kidolgozása a megjelenítési formátumokhoz;
- a formátumok és megoldások értékelése;
- képzési anyagok összeállítása a megjelenítési formátumokkal kapcsolatban a könyvtárak munkatársainak képzéséhez.

„WG 5 Rights clearance assessment and support”

- tudásbázis kiépítése a jogok tisztázására;
- előkészítő és gyakorlati workshopok szervezése a jogtisztázásra vonatkozó legjobb gyakorlatok kidolgozása érdekében;
- jogok tisztázása, – a bevált gyakorlatokra vonatkozó irányelvek és oktatási anyagok kidolgozása a szellemi tulajdonjogok tisztázására.

„WG 6 Rights clearance documentation tool”

- a műszaki infrastruktúra követelményeinek meghatározása a jogtisztázási tevékenységek jogilag megfelelő dokumentálásához; mindehhez szükségesen
- meghatározza a jogkezelési dokumentációs eszköz más, jogtisztázáshoz kapcsolódó munkafolyamatokba és intézményi/ szervezeti környezetekbe való bevezetésének követelményeit;
- jogkezelési dokumentációs eszköz bevezetése és tesztelése.

„WG 7 Digitising and making available: Common portal”

- a közös portál követelményeinek meghatározása;
- közös portál megvalósítása és a digitalizált tartalom elérhetővé tétele;
- digitalizálás és a közös portál fenntarthatóvá tétele.

Az Országos Széchényi Könyvtár a 6. Munkacsoport (WG6) vezetője.

² EACEA – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynöksége, mely az oktatás, a kultúra, az audiovizuális média, a sport, a polgári szerepvállalás és az önkéntes munka területén irányítja a finanszírozást.

3. Az OSZK szerepe az EODOPEN projektben

3.1. Követelményfeltárás

Az OSZK legfontosabb feladata az általa vezetett munkacsoporton (WG6) belül egy olyan jogtisztázási dokumentációs eszköz tervezése és fejlesztése, amely egyszerre illeszkedik a nemzeti könyvtár saját rendszereihez és veszi figyelembe a partnerintézmények támasztotta interoperabilitási követelményeket.

Az OSZK fejlesztési elképzelései között szerepel egy, a digitális tartalmakhoz való hozzáférés kezelését támogató megoldás implementálása, egy ilyen modulnak pedig szerves eleme a már lefolytatott jogtisztázásokat dokumentáló alkalmazás.

Az EODOPEN projektben való részvétel határára a saját rendszerrel kapcsolatban meghatározott követelményrendszer átszabásába kezdtünk, hogy egy olyan rugalmas eszköz paramétereit definiáljuk, amely összeurópai szintű alkalmazást tesz lehetővé. Az első ütemezett projekttevékenységünk épp arra irányult, hogy azonosítsuk mindazon elvárásokat, amelyeknek a hatályos szerzői jogi szabályozás szerint nemzetközi szinten eleget kell tenni, hogy ezek a későbbi projekttermékként meghatározott modulszabványok alapjai legyenek.

A partnerek számára kiküldött kérdőívünkben (1. ábra) elsősorban a jogtisztázás munkafolyamataira kérdeztünk rá, segítségül elküldve az OSZK-ban alkalmazott jogtisztázási munkafolyamat ábráját.

	Your response	Response by NSL
I. Relevant laws		
1. title:*		1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (Sztj.)/Act LXXVI of 1999. on copyright
1. access URL:*		https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900076.tv
2. title:		138/2014. (IV. 30.) Korm. rendelet az árva mű felhasználásának részletes szabályairól/Government Decree No. 138/2014. (IV.30.) on the detailed provisions of the use of orphan works
2. access URL:		https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1400138.kor
Please provide details of those parts in the law which are considered to be relevant to right clearance workflow (e.g. list of sources of diligent search, mandatory procedures to find right holder, etc.).		
IV. Vocabularies		
<i>purpose</i>	<i>vocabulary suggested by You</i>	<i>vocabulary suggested by OSZK</i>
elements (bibl. data)		MARC21, BIBFRAME
elements (legal data, licence data)		ONIX(-PL), ISO DTR 22038
values (entities: Work/Expression)		VIAF, WordCat
values (entity: Agent)		national authority files, VIAF
values (attribute: legal status/accessibility)		1. http://creativecommons.org/ 2. http://rightsstatements.org/ 3. Traditional Knowledge (TK) Labels 4. ONIX for Publications Licenses (ONIX-PL)
V. Identifiers	<i>IDs suggested by You</i>	<i>IDs suggested by OSZK</i>
ID for work/expression		ISTC: assignments of ISTCs are currently problematic, so any suggestions are welcome J
ID for manifestation		ISBN/NBN/ bibliographic record control number
any other ID		---

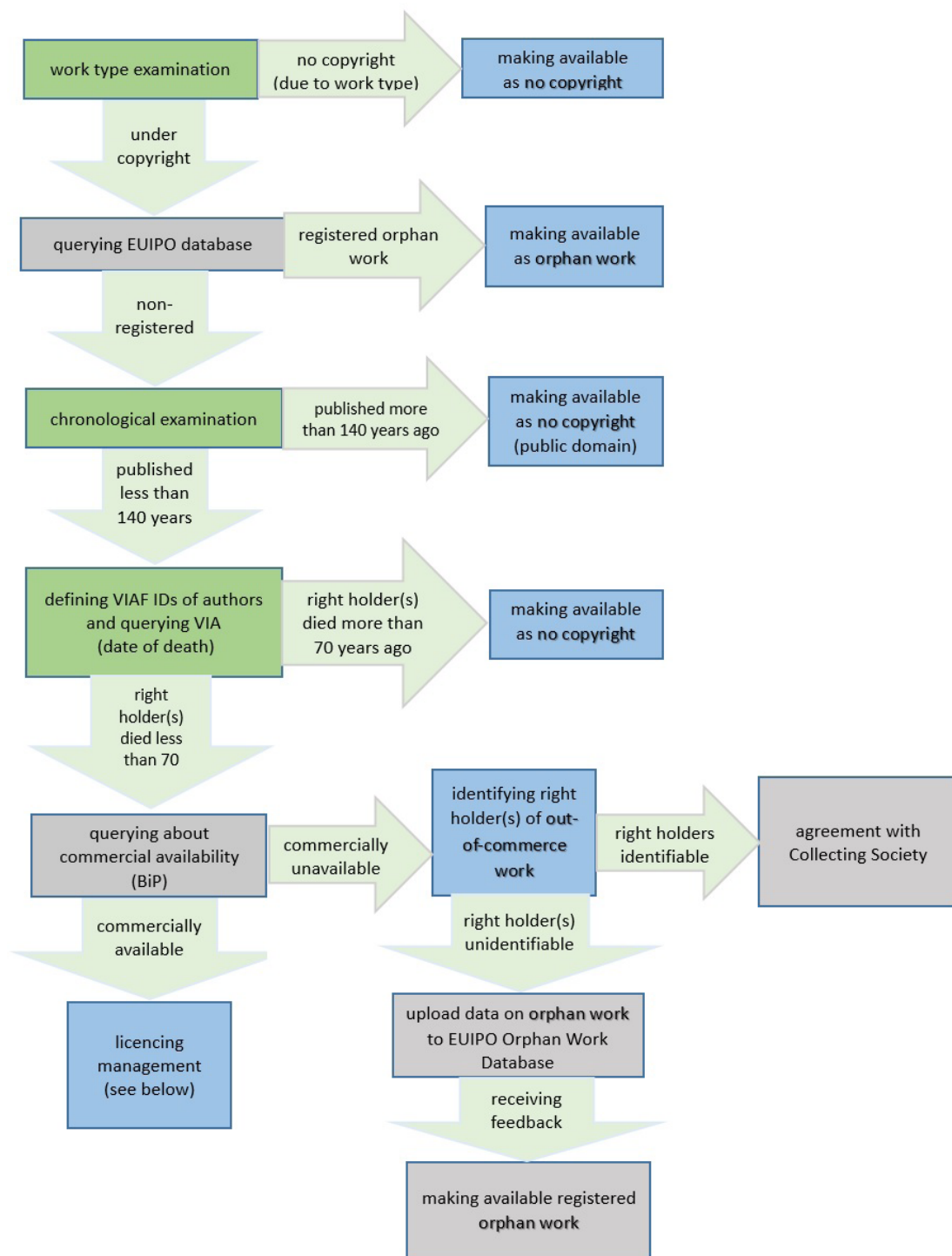
1. ábra Részlet a kérdőívből³

³ A projekt munkaanyagait eredeti változatukban, angol nyelven közöljük.

ábráját. (2. ábra) Számba vettük emellett a folyamatot meghatározó nemzeti jogszabályokat, a technikai kivitelezés tekintetében a szükséges adatelemek, az alkalmazott kontrollált szótárak, nemzetközi azonosítók listáját. Rákérdeztünk továbbá arra, hogy mennyire korszerű megközelítésben gondolkodjunk: építsünk-e az FRBR-modellre, azaz

tegyünk-e különbséget a rendszerben a Mű, Kifejezési Forma, Megjelenési Forma és Példány között; gondolkodhatunk-e felhőalapú megoldásban stb.

Tisztázandó volt továbbá, hogy a fejlesztendő dokumentációs eszköz terjedelmébe beletartozik-e a licencmenedzsment, azaz a hozzáférési engedé-

2. ábra Az OSZK jogtisztázási folyamatának ábrája

lyek kezelése, beleértve ezek teljes dokumentációját (vonatkozó szerződések, levelezések), illetve a Creative Commons licencek vagy Open Access nyilatkozatok nyilvántartását. Arra is rákérdeztünk, hogy adott tagállamban létezik-e Books In Print-jellegű szolgáltatás, illetve amennyiben létezik, számolnak-e vele a jogtisztázás során.

3.2. Követelményelemzés és -specifikáció

A partnerek válaszait az OSZK-ban elemeztük, illetve elkészítettük a jogtisztázás közös folyamatábráját, amely a fejlesztendő eszközhöz készülő specifikáció fontos komponense.

A partnerek által megküldött folyamatábrák kapcsán elmondható, hogy azok az alapelgondolás tekintetében sok esetben hasonlítottak az OSZK referenciaként csatolt jogtisztázási folyamatábrájához, egymáshoz illesztésük, egyetlen folyamattá integrálásuk ugyanakkor az eltérően definiált rész-folyamatok és azok változó egymásutánisága miatt jelentős energiabefektetést igényelt. A megközelítés többek közt azokban az esetekben tért el, amikor az árva művek azonosításához szükséges gondos jogosultkutatásra a munkafolyamat külön fázisaként tekintettek – az OSZK folyamatábrázolása ezzel szemben önmagában a gondos jogosultkutatás állomásainak rögzítése.

Litván kollégáink arra hívták fel a figyelmet, hogy már rendelkeznek egy, a jogtisztázás lépcsőfokain végigvezető webes alkalmazással⁴.

A dokumentációs eszközben használandó metaadat-elemek és értékszóterek tekintetében nem volt különösebb eltérés a válaszadók által megfogalmazott követelmények között, ugyanakkor megtudhatuk, hogy az érintett tagországok lefedte térségben nem jellemző a Books In Print-típusú szolgáltatások megléte. Német nyelvterületen ismeretes ilyen rendszer⁵, és fontos szerepet is tölt be a kereskedelmi forgalomból kikerült művek azonosításában és digitális hozzáférhetővé tételében. A szlovén

Nemzeti és Egyetemi Könyvtár szintén felismerte egy ilyen adatbázis létrehozásának és fenntartásának a fontosságát.⁶ Magyarországon is van ilyen kezdeményezés⁷, Csehországban és Szlovákiában azonban a jogszabályi kötelezettség hozta létre az ottani nemzeti könyvtárakkal a Books In Print adatbázisok egyfajta inverzét: a kereskedelmi forgalomból kikerült művek adatbázisát.

3.3. A DSM-irányelv átültetéséből fakadó követelmények, együttműködés az EUIPO-val

A kereskedelmi forgalomban lévő kiadványokat számontartó Books In Print-adatbázisok megléte és használhatósága (pl. szabványos lekérdezhetősége) az ún. DSM-irányelv⁸ megjelenésével vált kardinális kérdéssé a digitális tartalmak jogtisztázásának kérdéskörében. A direktíva átültetése a tagállamok jogrendszerébe nagyban leegyszerűsítheti a jogtisztázás folyamatait.

„A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a közös jogkezelő szervezet a jogosultaktól kapott megbízásával összhangban nem kereskedelmi célra szóló, nem kizárólagos engedélyt adhaszon kulturális örökségvédelmi intézménynek az intézmény gyűjteményének állandó részét képező, a kereskedelmi forgalomban nem kapható művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények többszörözésére, terjesztésére, nyilvánossághoz közvetítésére vagy hozzáférhetővé tételére, függetlenül attól, hogy az engedély hatálya alá tartozó valamennyi jogosult megbízta-e a közös jogkezelő szervezetet...”
/8.cikk (1)/

Az OSZK jövőbeli szolgáltatásait várhatóan jelentős mértékben az irányelv átültetése teremtette új jogszabályi keret által nyújtott lehetőségekre alapozza, ezért is igyekszik szoros együttműködésre

⁴ <https://cc.lnb.lt/zenklinimo-irankis> (Megtek.: 2021. március 2.)

⁵ Verzeichnis Lieferbarer Bücher (VLB): <https://vlb.de/> (Megtek.: 2021. március 2.)

⁶ Knjige v tisku: <https://www.nuk.uni-lj.si/viri/knjige-v-tisku> (Megtek.: 2021. március 2.)

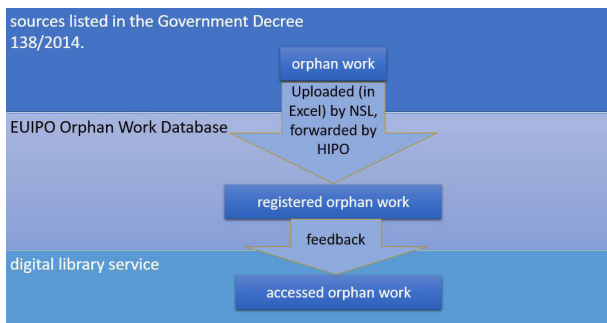
⁷ <https://opusnet.hu/> (Megtek.: 2021. március 2.)

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32019L0790> (Megtek.: 2021. március 2.)

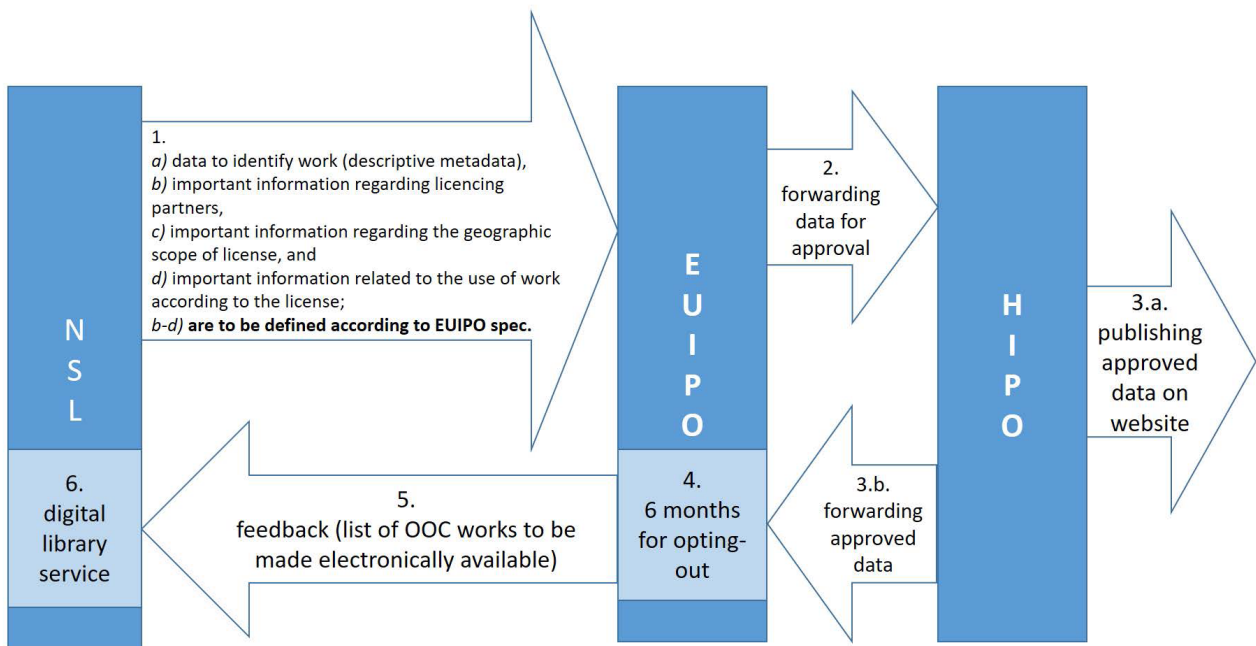
a jogalkotókkal. A kereskedelmi forgalomban nem található művek azonosítási feltételeit ma még nem ismerjük, de várhatóan jóval egyszerűbbek lesznek, mint az árva művek azonosításáé. Az EODOPEN eleinte arra készült, hogy az árva mű státusz megállapításához szükséges jogtisztázási munkafolyamatot támogassa, ez a cél azonban most némiképp módosulni látszik. A 3. ábrán azt az egyszerű folyamatot látjuk, amelynek során a vonatkozó jogszabályban felsorolt források lekérdezése/tanulmányozása által árva műként azonosított dokumentum adatait feltöltik az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) által létrehozott árvamű-adatbázisba, majd – a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hiva-

tala továbbításával – e dokumentumok árva műként regisztrálódnak, és így lehetővé válik a kedvezményezett intézmény (pl. könyvtár) általi szabad hozzáférhetővé tételük.

Az előbb említett EUIPO-val régóta együttműködünk a technikai fejlesztések területén a rendszereink közötti átjárhatóság biztosítása érdekében. Az EUIPO fejleszti a DSM-irányelvet átültető hatékony szabályozás érdekében elengedhetetlen nyilvántartást a kereskedelmi forgalomban nem kapható kiadványok adatainak tárolására és közzétételére. A 2021 derekán hatályossá váló rezsím értelmében a nyilvántartott művek a nyilvántartásba vételt követő hat hónap elteltével válnak digitális formában hozzáférhetővé tehetővé, amihez a kiterjesztett hatályú közös engedélyezés teremthet jogalapot, illetve, megfelelő (reprezentatív) jogkezelő szervezet rendelkezésre állása híján a kereskedelmi forgalomban nem kaphatóként nyilvántartott tartalmak szabad felhasználását szerzői jogi kivétel teszi lehetővé, azaz nincs szükség jogkezelővel való megállapodásra, a jogdíjak felosztására. Mindenesetre a jogosultak hat hónapig nyilatkozhatnak következmények nélkül a művek kereskedelmi státuszáról, illetve törölthetik a mű adatait az EUIPO rendszerének nyilvános felületéről. (4. ábra)

3. ábra Árva művek azonosítása és regisztrálása az EUIPO adatbázisában

4. ábra A kereskedelmi forgalomban nem kapható művek e-könyvtári szolgáltatására irányuló folyamatok sematikus ábrája a Magyarországi implementálási elképzelés alapján

(Természetesen ez a lehetőség később is rendelkezésre áll, nincs azonban arra garancia, hogy időközben nem történt meg a műfelhasználás.)

A fenti folyamatokat támogató rendszereknek kellőképp rugalmasnak kell lenniük, segítve az egyes szereplők hatékony érdekérvényesítését, legyen szó a művük forgalmazásának követésében érdekelt jogosultakról vagy a jogtisztázás hitelességét, egyben gyorsaságát szem előtt tartó tartalomszolgáltatókról. Mind az EUIPO rendszerének, mind az EODOPEN égisze alatt fejlesztésre kerülő megoldásoknak egymással kompatibilis metaadatsémákkal, adatkapcsolatokkal szükséges tehát operálniuk. A résztvevő könyvtárak visszajelzéseiből kiderült, mely adatforrások lekérdezésében, illetve mely adatelemek rögzítésében kell gondolkodnunk a tervezéskor.

3.4. Jogtisztázási Dokumentáló Eszköz

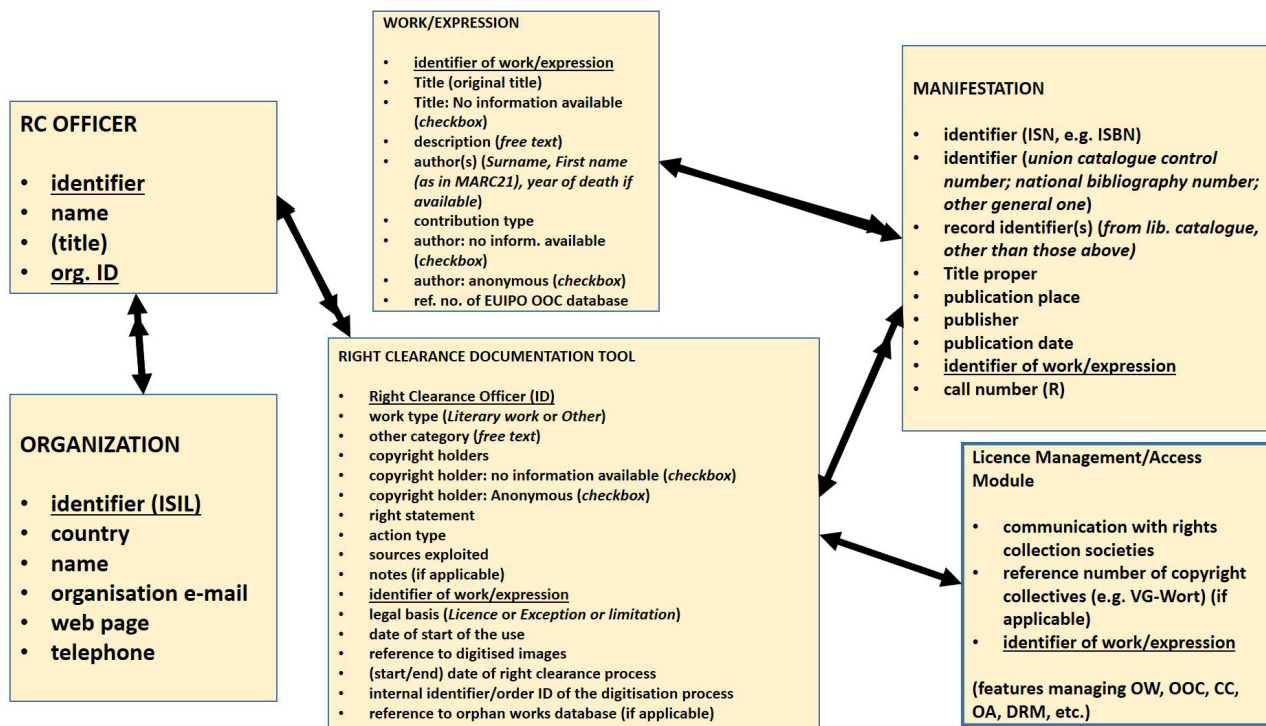
A jogtisztázás eredményét rögzítő nyilvántartás (Jogtisztázási Dokumentáló Eszköz = Right Clearance Documentation Tool, RCDT) létrehozásához szükséges adatelemek specifikálásakor

a projektpartneri igények mellett az EUIPO adatbázisával való kompatibilitás követelményével is számolni kell annak érdekében, hogy lehetővé váljon a jogtisztázott források adatainak tömeges importja-exportja, illetve – szükség esetén akár a Books in Print-típusú adatbázisokkal közvetlen megvalósuló – adatszinkron. A koncepció maga többféle adatbázis-sémán megvalósulhat. A vázolt csupán egy a lehetségesek közül (5. ábra).

További részletes kidolgozást, mindenekelőtt a vonatkozó elképzelések pontos tisztázását igényli a licencmenedzsment rendszer fejlesztése, akár a projekten belül, akár azon kívül kerül végül megvalósításra (6. ábra).

Zárszó

Összefoglalásként elmondható, hogy a projekt jelen szakaszára kirajzolódott a főbb fejlesztési irányok, amelyeket tovább korrigálhat a nemzeti jogrendszerek változása és az újabb országos digitalizálási projektek indukálta helyzet.

5. ábra Egy lehetséges adatmodell

Licencing Management

- identifying resources published under **OA licence** (and indicating the fact) – periodically searching for OA information in relevant databases (if there are) – *in Hungary: MTMT*
- identifying resources published under **CC licence** (and indicating the fact) – periodically searching for CC information in relevant databases (if there are) – *problematic due to the lack of sources collecting data concerned*
- **managing licences**
  - supporting **contracting** process (defining contract forms; documenting communication with right holders; preserving signed contracts; managing right holder data)
  - setting licences (**DRM**)
    - e.g. number of concurrent accesses, number of pages permitted to print/copy, etc.
    - e-loan:
      - in case of Public Lending Right permissions are set by libraries
      - in other cases permissions are set by partner

6. ábra A licenckelés egyes követelményei

Beérkezett: 2021. III. 22-én.

Dancs Szabolcs

főtanácsos
OSZK KI Könyvtári Szabványosítási Iroda, irodavezető.
E-mail: dancs.szabolcs@oszk.hu

Radó Rita

projektkoordinátor, OSZK
egyetemi tanársegéd,
ELTE BTK Könyvtár és
Információtudományi Intézet.
E-mail: rado.rita@btk.elte.hu